

Hoe den keizer door den prior der abdij van Gent werd afgevangen

Te dien tijde was de abdij van Sint-Baafs, waarvan men nog slechts de puinhoopen kan bezoeken, een uitgestrekt klooster, dat talrijke monniken telde, en groote eigendommen bezat benevens een overwegenden zedelijken invloed.

Die bloeiende toestand was meestendeels te danken aan den abt, een eerbiedwaardigen grijsaard, die reeds vóór twintig jaar met den mijter op het hoofd, naast Karel's doopvont had gestaan.

De abt ging met reden door voor een heilig man.

Uitnemend streng voor zichzelf, was hij toegevend en zachtmoedig voor degenen die hem gehoorzaamheid verschuldigd waren.

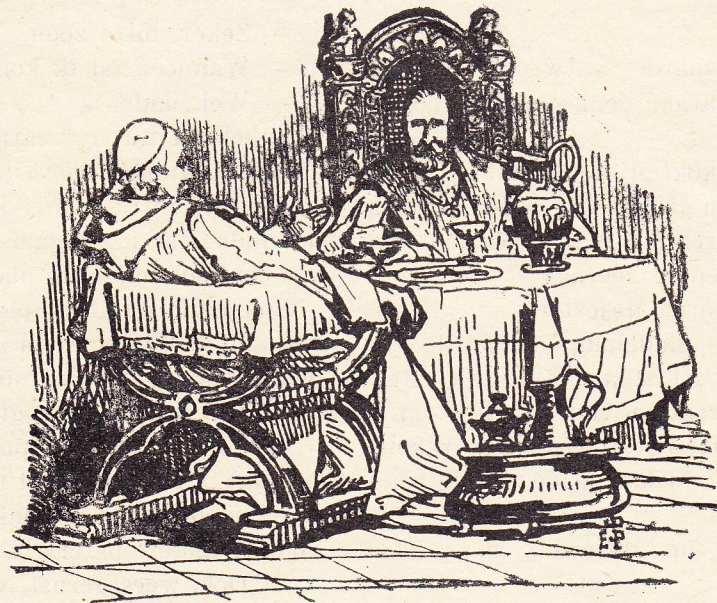
Zijn stichtende vroomheid had daarenboven een waas van somberheid op zijn karakter geworpen.

Toch was hij luimig en gulhartig. Hij beminde, na gekwetten plicht, onschuldige scherts en vermaak en hij scheen als grondregel de woorden der Heilige Schrift te hebben aangenomen: «Dient den Heere met vreugde!»

Keizer Karel hield daarom veel van den grijzen prior en zeer dikwijls ging hij hem bezoeken.

In gezellig gekout brachten zij uren door, en opgewekter en blijmoedig kwam de vorst steeds terug van de abdij.

De grijsaard noemde den keizer vertrouwe-

lijk «zijn zoon» en deze nooit anders tot den abt dan «vader».

Doch, meer dan eens had de luimige abt den vorst reeds beetgenomen.

Het was van dezen abt ook dat de legende het volgende geestige geval verhaald:

Zekeren dag was Keizer Karel op wandel en kwam aan de abdij.

Boven de poort las hij tot zijn groote verbazing:

«Hier leeft men zonder zorgen!»

— Wat is dat nu voor een aanmatiging! riep de keizer verbolgen uit, die paters leven hier zonder zorgen, leiden een gemakkelijk leven, terwijl ik, de keizer, de meester, zóó veel zaken en zorgen om het hoofd heb, dat ik er grijze haren van krijg.

En daar Karel V buitengewoon kittelachtig was en bovendien gaarne den draak stak met anderen, besloot hij den abt een poets te spelen.

Grammoedig liet hij den klopper over de deur rammelen en vroeg den verbaasden portier onmiddelijk den abt ontbieden.

Toen deze kwam, sprak hij tot hem:

— Eerwaarde abt, wat beteekent het opschrift boven de poort van de abdij. Is het waar leeft gij hier zonder zorgen?

— Inderdaad, Majesteit, wij leven hier zonder zorg en kommer.

— Gij hebt hier dus voor niemendalle te zorgen?

— Het is te zeggen, Majesteit, we hebben hier geen stoffelijke zorg en bemoeien ons

slechts met de zaligheid onzer ziel!...

— Al langer hoe schooner!... En ik, de keizer, moet dag en nacht werken en zorgen. Zie!... Mijne haren zijn vóór den tijd vergrijsd in arbeid en kommer. Hoor eens, eerwaarde, ik wil geen lieden in mijn rijk, die niet willen zorgen, en dát spelletje kan hier niet blijven duren.

— Maar, Majesteit, wij kloosterlingen, we zorgen en werken ook, maar niet zooals gij, voor het tijdelijke, maar voor het eeuwige.

— Die uitlegging voldoet mij niet, eerwaarde. Luister, morgen keer ik hier weder en gij zult mij op de vijf volgende vragen antwoord geven. Kunt gij niet, dan zal het uit zijn met uw zorgeloos leven:

1. Waar denk ik aan op dit oogenblik?
2. Hoe diep is de zee?
3. Waar is het middelpunt der aarde?
4. Op hoeveel tijd kan ik de wereld rond-reizen?
5. Hoeveel is mijn persoon waard?

Daarop vertrok de Keizer en liet den abt zeer bekommerd staan.

Doch de abt was niet lang onder den invloed der verbluffing.

Hij verzon middelen en weldra klaarde zijn voorhoofd op.

Hij liet den broeder-kok roepen en zei, dat hij des anderendaags den keizer te woord zou staan, en gaf hem de antwoorden in den mond.

Toen Karel V des anderendaags terugkeerde, werd hij door den vermomden kok ont-

vangen.

— Hewel, eerwaarde, antwoord op mijn eerste vraag: Waaraan denk ik op dit oogenblik?

— Wel, zei de kok, gij denkt dat gij tegen den abt spreekt en gij spreekt tegen den kok.

— Zóó! zei Karel, dat is slim bedacht, zeg mij thans hoe diep de zee is.

— Een steenworp, Majesteit.

— Waar is het middelpunt der aarde?

— Hier, waar gij staat, Majesteit, steek uw staf in den grond en trek een lijn om de wereld, gij zult hier het andere einde raken.

— Op hoeveel tijd kan ik de wereld rondreizen?

— Zet u op de zon, Majesteit, en op 24 u. zijt ge rond.

— Hoeveel is mijn persoon waard?

— Wel, Ons Heer werd voor dertig zilverlingen verkocht, daar gij hier in ons land de machtigste zijt geef ik voor u negen-en-twintig zilverstukken. Is 't niet genoeg?

— Ja, ja, lachte de keizer en trok vergeenoegd heen.

Sindsdien werden zij de beste vrienden, maar beiden schenen het zich een eer aan te rekenen malkander af te vangen.

— Vooral de abt was zeer sterk in zulke onschuldige poetsen.

Had hij hem niet in een monnikcel opgesloten?

Was Keizer Karel door hem niet aan tafel genoodigd geweest, en had de abt hem niet heel ernstig, gelijk voor zich zelven, een kruik met water, zwart brood en boonen met olie en azijn doen voorzetten? Was het de schuld niet van den abt dat hij een jachtpartij had gemist en vier uur in de kapel der abdij met de monniken had moeten doorbrengen?

Ziehier hoe dit gebeurd was:

Keizer Karel had den wensch uitgedrukt eens de kerkdiensten bij te wonen, doch in de monnikspij gewikkeld.

De vorst die het einde van zijn leven in het klooster van Sint-Just zou slijten, onder paters, scheen van jongsaf genoeg te vinden in de tegenstelling der wereldsche grootheid en de verzaking en versterving der kloosters.

Ook wilde hij eens het vorstelijk purper met de grove pij des monniks verwisselen.

Het was juist na het noenmaal.

— Is dat mogelijk vader? had Keizer Karel gevraagd.

— Zeker, mijn zoon.

— Wanneer zal ik komen?

— Wel, dadelijk, zoo gij wilt. De monniken hebben nu recreatie, maar aanstonds daarna beginnen de vespers.

— Dat treft slecht, vader. Ik moet heden namiddag ter jacht gaan. Maar de jacht kan wel een half uur later plaats grijpen.

Een fijne glimlach plooide den mond van den abt. 't Was goed te zien aan den schalks ondeugenden blik der slimme oogen, dat de prior den keizer weer ging beet nemen.

— Er is slechts één punt, mijn zoon, sprak hij, dat ik u op het hart moet drukken en dat is: ge moogt geen oorzaak van stoornis wezen voor de andere paters.

— Och, wees gerust, vader.

— Gij zult uwe kap goed toehouden.

— Ik beloof het.

— Ja, maar ik verwittig u dat gij het warm zult hebben.

— Dat is niets!

— Ik verlang dat de paters u niet herkennen. Gij begrijpt dat het denkbeeld van den keizer naast hen in kloosterling te hebben, ze storen zou.

— Ja, vader, ik begrijp het heel goed.

— Ik zal u op de plaats zetten van Pater Petrus, zoo zit gij niet verre van mij.

— Zeer wel.

— Ik zal pater Petrus met een werk in zijn cel gelasten. Hij heeft uw grootte en uwe dikte en zoo zal niemand de verwisseling opmerken.

— Uitstekend!

— Maar... zei de prior plots bedenkelijk.

— Maar wat?

— Pater Petrus heeft wel uw lengte en uw dikte, doch hij is zeer godvruchtig.

— Ik zal vroom schijnen als hij!

— Niet omzien!... Altijd goed meezingen.

— Maar mijne stem...

— Uwe stem heeft een treffende gelijkenis met die van pater Petrus!

— Dan moogt ge gerust wezen, vader.

— Daar betrouw ik mij op.

— Een laatste aanbeveling en deze is nog wel de belangrijkste: gij zult niet opstaan en vóór de andere paters de kapel verlaten.

— Ik zal stipt uwe lessen nakomen, vader.

— Ik betrouw op u, mijn zoon.

Karel was in zijn schik, dat zag men op zijn gelaat.

De abt was ook in zijn schik; dat was hem insgelijks aan te zien.

— Kom, sprak deze, het is tijd dat gij uw fluweelen kleederen gaat afleggen voor de grove pij van den monnik, want het klokje zal aanstonds de kloosterlingen naar de kapel roepen.

De vorst volgde den abt in dezes cel, die er zoo arm uitzag als die van den minsten leekbroeder.

— Trek deze kleederen aan, sprak de prior.

Keizer Karel legde zijn kostelijk halssnoer van het Gulden vlies af; hij wierp zijn zijden mantel van de schouders, hing den gevederden hoed aan den kapstok en trok de blinkende botten met gouden sporen uit om eenvoudige sandalen aan te riemen.

De abt ging intusschen pater Petrus met een werk gelasten, maar tevens zei hij aan de kloosterlingen, dat men dien namiddag, vóór den vesperdienst al de getijden zou zingen.

Toen hij terugkwam, stond de jonge vorst gansch gekleed.

De sombere kap bedekte zijn blonde, weelderige krullen, en wierp hare schaduwen over zijn edel voorhoofd.

De prior bleef hem een oogenblik aanschouwen.

Ernstige gedachten welden op in zijn geest.

Daar, vóór hem, stond de machtigste vorst, de keizer van het Westrijk, weggedoken in een monnikskleed.

Hij bezag het gelaat van den jongeling, en iets trof hem: het was het fiere, hoogmoedige oog, het oog dat niet nederblijkt, maar u vrank en levenslustig toestraalt, het oog dat de deemoedige schemering niet kent van neergeslagen en halfgeloken wimpers.

— Het spreekwoord heeft gelijk! murmelde de prior.

— Welk spreekwoord? vroeg Keizer Karel van onder de kap.

— Dat het kleed den monnik niet maakt.

— Wat wilt gij daarmee beduiden?

— Dat kan ik u aanzien, dat gij geen kloosterling zijt.

— Als ik zoo bij u kwam, vader, en gij hadt mij nooit gezien, zoudt gij me toch voor een monnik nemen?

— Neen, mijn zoon!

— Gij denkt dus, vader, dat gij een valschen monnik uit een andere zoudt herken-

nen?

— Ja.

— Maar aan wat?

— Alleen aan den blik, mijn zoon!

— Dat betwijfel ik, vader.

— En ik ben er zeker van. Het is gelukkig dat de paters nooit elkander bezien gedurende de godsdienstige oefeningen, of allen zouden u bemerken.

Op dit oogenblik tinkte het klokje van de abdij.

— De regel gebiedt nu de stilzwijgendheid, zei de abt, volg mij.

Hij sloot de cel en stak den sleutel op zak.

— Het zou, sprak hij, te veel verwondering baren, indien een broeder dien degen, dien gepluimden hoed, die edelgesteenten en die rijke kleederen moest vinden. Kom, nu langs hier, mijn zoon!

Keizer Karel trok zijn kap dichtër toe en volgde den abt door de sombere gangen van het klooster.

Hunne stappen weerklonken zacht op den steenen vloer bij 't dof geruisch hunner rokken.

Thans stapten zij op het binnenplein, waar de monniken in zwijgende rijen plaats hadden gevat om zich ter kerke te begeven.

Allen hadden de kap diep over het hoofd getrokken, dat eenigszins op de borst neigde, en hunne handen waren weggedoken in de breede mouwen, die als een mof vormden op de borst.

— Plaats u de vierde! fluisterde de abt tot den vorst. Waar die ruimte gelaten is.

De jongeling gehoorzaamde.

De abt trad de eerste in de kapel.

Nu volgde de lange rij, stilzwijgend als een stoet schimmen.

Wat meer: één schakel van die ketting kloosterlingen, waarvan niemand wil, noch eigen bestaan meer had.

En de rij verdween in de halve duisternis van het gotische kerkje en allen vormden weldra nog slechts een enkele zwarte massa, waar tusschen niemand noch iets was; die knielde en boog gelijk één man, waaruit een en hetzelfde gebed, eentonig, bijna doodsch, naar omhoog steeg; en degene, dien men slechts diep buigend mocht naderen en dien men zijn majesteit noemde, was nog alleen een gedeelte van die mensschaduw op Godes tempelvloer uitgestrekt.

De zangen weerklonken nu; zangen van hoop, zangen van smeekingen, zangen van verheerlijking, van dankzegging en zangen van glorie en triomf.

Keizer Karel volgde de psalmen in het boek dat hij bij zich had liggen.

Zijn stem was in den beginne een weinig vreesachtig geweest, maar spoedig hief hij de gebeden aan met volle borst.

Nochtans, hij kreeg het stilaan warm onder het ruwe kleed.

In zijn meening ging die dienst een half uur duren.

Hij giste dat die tijd ongeveer verstreken was.

Steelsgewijze blikte hij reeds meermalen naar de hooge scherpboogige vensterramen, waarop de warme zonnestralen schitterden, zoodat de glasschilderingen hun kleurrijk mozaïek met al de tinten van den regenboog op den vloer van 't koor schakeerden.

Daar sloeg het twee uur op het uurwerk der kerk.

De jongeling slaakte een zucht van verruiming.

Zijn eerste beweging was het lijvig zangboek toe te slaan, maar hij bedacht zich op tijd: moest hij niet wachten tot de anderen het voorbeeld gaven?

Dit voorbeeld kwam niet.

De psalm was geëindigd... en er begon een nieuwe!

Na deze weer een andere!... En altijd ging het maar voort! Het eindgebed van den psalm dreunde: Gloria Patri, et Filio, et in saecula saeculorum, Amen!»

Dit «amen» had eerst als een verlossingskreet uit 's jongelings mond geklonken. Amen en uit! dacht hij.

Maar telkens begon een volgende zang.

Weer sloeg de klok!...

Half drie!...

Het zonneke lachte zoo vriendelijk daarbuiten.

Het was meer dan tijd om op jacht te gaan; hij was reeds een halve uur te laat!...

En altijd ging het voort met zingen, de eene psalm na den andere!...

Oef! wat was die pij warm! Wat had de Keizer het heet!

Het zweet parelde op zijn voorhoofd... De kap drukte hem als een looden deksel!...

Drie uur!...

Men was met de «Metten» begonnen en nu had men de «Lauden» aangepakt.

Half verschrikt doorbladerde Karel zijn reusachtig boek!

Drommels! ging men al die «Lauden» nog zingen?

Er kwam geen einde aan. De vorst kon zich nog nauwelijks stilhouden op zijne bank.

Wat deed het hout zeer aan zijne knieën, die het donzig fluweel der kussens gewoon waren.

Karel zingt, zingt... Hij is de andere paters gewoonlijk een woord of twee vooruit... Hij wil den dienst wat rapper doen gaan...

Maar 't helpt niet!

Eentonig, regelmatig, zwaar, langzaam gaat het psalmodieëren der kloosterlingen voort. Het is alsof hij aan een loggen wagen hadde willen meêstooten om hem sneller te doen rollen!

Half vier!

Sapperloot! Sapperloot!

Gelukkiglijk is het einde dààr... Nog één psalm en de «Lauden» zijn gedaan!

Het is met eene soort van razende dankbaarheid dat hij «Amen» zingt.

Wat heeft de abt hem vastgehad!

Luidruchtig slaat hij zijn boek toe.

Hé! Wat is dat?

Het wordt den keizer duizelig in het hoofd.

Het is gedaan met de «Metten» en met de «Lauden».

Dat is wat al te sterk.

Wanhopig slaat hij zijn boek open: nu heet het de «Primen».

Ontstichtend doorbladerd de keizer zijn boek; de bladeren maken een schendend en storend gerucht tusschen den zang!

De monniken buigen het hoofd dieper over hunnen brevier en vragen zich af wat... «pater Petrus» toch heeft.

Zoo'n heilig man, en nu zoo ongeduldig!

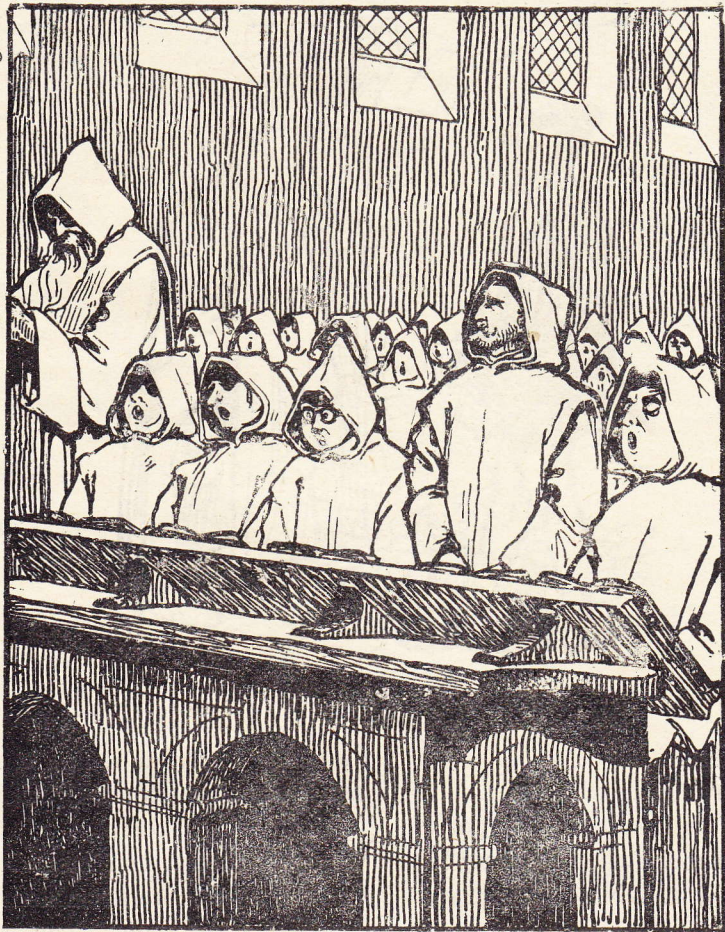
Het zijn de beste vruchten waaraan de wespknagen; het zijn de braafste zielen die de duivel het meeste bekoort.

Er zijn er in den laatsten tijd zoo veel gevallen die den ketter Luther aankleefden; is ook de hervormingsleer in het hart van «pater Petrus» geslopen?

Zijn ongeduld wordt spoedig algemeen opgemerkt.

Vier uur!

Al de monniken bidden voor «pater Pe-

trus», die zich zoo ontstichtend, bijna heiligschendend gedraagt.

Inderdaad, Keizer Karel kan het niet langer meer uithouden.

Verscheidene malen, heeft hij reeds gekucht en gehoest, om op zich de aandacht van den abt te trekken, doch deze blijft onverstoord en onbeweeglijk als een marmeren beeld.

Oh! dat zal de vorst hem betaald zetten.

Hij staat recht... Hij knielt weder... Bladert en bladert in het infolio... Zingt en telt en hertelt de zangen.

Na de «Primen» volgen de «Tiercen»... Na de «Tiercen» de «Sexten» en de «Nonen»!

Dan eerst zal het gedaan zijn, dan eerst is men aan de «Vespers».

De klok slaat!...

Half vijf!

Het is uit den grond van het hart, met eene oprechtheid die door geen enkelen kloosterling overtroffen wordt, dat de keizer medezingt:

«Deus in adjutorium meum intende... Domine ad adjuvandum me festina!...» Heere, aanhoor mij... Heere, kom mij ter hulp!

Maar het is de «vox clamans in deserto» van de Schriftuur, de stem die in de woestijn verloren gaat.

Nu biggelt het zweet in zware druppelen van het vorstelijk hoofd; nu druipt het over zijn geheel lichaam.

Hij kijkt niet meer naar de zon die met tergende schittering op de vensterramen straalt, die hem sarrend naar buiten wenkt.

Naar buiten!... Op welke wijze?... Toch niet in paterskleederen, en zijn eigen kleedren zijn opgesloten in de cel van den prior...

Hij is dus verplicht van te blijven!... Het slaat!...

Vijf uur!

De «Nonen» zijn eindelijk geëindigd... Maar de donkere massa heeft niet bewogen; geen pater verroert!...

Keizer Karel kijkt in zijn brevier en zijn oogen schemeren.

Ja, 't is geen droom, geene nachtmerrie, nu

zijn de «Vespers» begonnen.

De jongeling is verdelgd, vernietigd!... Hij bladert niet meer... Hij zingt niet langer!... De zangen dommelen met zware eentonigheid in zijne ooren, altijd maar voort, altijd... altijd ...traag, traag, traag!

En altijd maar «amen's» en nog «amen's», die geen einde nemen.

Hij ligt ineengezakt op zijne bank, suf, ongevoelig, met de monnikspij op den schouder, die hem drukt gelijk een arduinen zerk.

De spitsbogige ramen blakeren bloedrood in den weerschijs van den avond die het Westen in vuur zet.

Eene geheimzinnige duisternis walmt onder de gewelven boven de massa der kloosterlingen.

Dezen bemerken dat «pater Petrus» tot inkeer is gekomen en met zijn hoofd op zijn boek ligt, in de houding van een boeteling.

Daar ontstaat een plotseling geschuifel; al de paters zijn rechtgestaan en verlaten in rijen, stilzwijgend, den tempel.

Karel bemerkt niet meer wat er rond hem omgaat.

De kapel is ledig en hij zit daar nog altijd. Het gezang heeft opgehouden en nog dreunt het in zijne ooren gelijk het eeuwig geklots der onrustige zee.

Eene hand tikte hem op de schouders.

Hij beurt het hoofd op. Verbaasd ziet hij

de ledige kapel, de ledige banken, de kaarsen aan het outer gedoofd, waar nog slechts als een pinkelend sterretje de Godslamp brandt.

Hij ontwaart een monnik achter zich.

Deze doet teeken van hem te volgen.

Karel staat recht, doch een ai! een kreet van smart, ontsnapt zijnen mond.

Wat doen zijne knieën zeer! Wat is hij stijf!

Als versuft volgt hij den kloosterling naar buiten... Weder gaan zij door gangen en nog door gangen...

— Broeder! zegt Karel bijna op smee-kenden toon.

De monnik wendt zich om...

— Broeder...

Maar de vorst mag niet uitspreken; de monnik drukt den wijsvinger op den mond om hem het zwijgen op te leggen.

Eindelijk houdt men stil voor eene celdeur. De broeder opent haar, buigt en gaat heen.

Keizer Karel heeft zijne kleederen op de tafel gezien!... Met één ruk werpt hij de kap achteruit en zijne blonde lokken komen weer te voorschijn. Hij smijt den rok en de sandalen af, trekt, oh! met wat vreugde! zijne boten weder aan, snoert zijn degen aan de heup, hangt zijn mantel op de schouders, zet zijn hoed op en als herboren vliegt hij door de gangen om een uitweg te zoeken!

Hij is niet goed geluimd. Dat hoort men wel

aan den zwaren zenuwachtigen stap die de sporen op den steenen vloer doen rinkelen.

Aan de uitgangspoort ziet hij den portier met de sleutels komen afgesloft.

— Waar is de prior? vraagt hij bitsig.

— In gebed, Uwe Majesteit.

Karel zegt niets meer. Vruchteloos tracht hij zijn wrevel te overwinnen.

Aan de poort vindt hij zijn schildknaap, die het ongeduldig stampend paard bij den teugel houdt.

Doch, daar ook staan drie edellieden hunne opwachting te maken.

Het zijn prins van Oranje, graaf de Lannoy en graaf van Egmont.

— Mijne heeren, zegt de vorst, ik heb u doen wachten doch verontschuldigt mij. Het is mijne schuld niet geweest.

— Het wachten is niets, Sire, antwoordde Nassau. Wij zijn gelukkig Uwe Majesteit in goeden toestand terug te zien. Wij werden ongerust, omdat de jacht besproken was en daarom zijn wij hier gekomen.

— Zijt gij hier reeds lang?

— Sinds drie uur, Majesteit.

— Hebt gij naar mij gevraagd?

— Men zei ons dat Uwe Majesteit bij den abt was.

— Ja, mijne heeren, en de abt heeft me goed beetgenomen. Indien gij u hier verveeld hebt, zal het nooit zoo erg zijn als ik. Gesp dit pak aan uw zadel, Lannoy. Het is mijn monnikskleed.

— Uw monnikskleed, Sire?

— Ik heb het ten minste vier uur aan het lijf gehad en ik heb het als gedenkenis meegenomen... Maar te paard, mijne heeren, ik zal u alles onderweg vertellen, want ik heb lucht, veel lucht noodig. Oh! die abt, die abt, hoe zal ik hem met dezelfde munt kunnen betalen?

De keizer was in het zadel gesprongen en weldra draafden de vier ruiters in volle vaart door de velden, waarop de avondstond zijne laatste rozige tinten wierp.

Hoe nu de abt door keizer Karel werd afgevangen

— Gij hebt den hemel verdiend, Sire.

— Neen, Nassau, neen!

— Dan is er voor ons geen kans meer er ooit te komen, Sire, lachte Egmont.

— Ik ben gedwongen geweest, mijne heeren, en mijn Satansche wrevel heeft al de verdiensten van mijn zingen, waarschijnlijk nog met woeker, weggenomen. Hebt gij mijn monnikskleed nog, Lannoy?

— Ja, Sire, het is stevig achter mijnen zadel vastgesnoerd.

— Deze namiddag zal mij geheugen, mijne heeren, lachte de keizer. Nu, ik moet bekenen dat die abt een slimme vogel is; dat de toer meesterlijk gespeeld werd, en dat ik ben afgevangen geweest zooals onze Florentijnsche tijdgenoot Machiavel het nooit fijner aan boord zou hebben gelegd.

— En uwe Majesteit heeft den abt niet teruggezien, na die gevangenschap in de kapel? vroeg Oranje.

— Neen, prins.

— Dat is ook een verstandige trek van hem, Sire.

— Zit daar nog wat achter? vroeg de keizer schertsend.

— Wel ja, Sire. In de eerste opwelling van wrevel zoudt gij hem, na uwe martelie, misschien bitsige woorden hebben toegestuurd, waarom gij later spijt mocht hebben.

— Wel mogelijk!

— Daarom ook kreeg die celebroeder gewis orde aan Uwe Majesteit te antwoorden.

— O, die vos! lachte Karel. Dat moet zoo iets wezen!

— Twijfel er niet aan, Sire, de abt weet ook wel dat, na overpeinzing, Uwe Majesteit de eerste zou zijn om met dien fijnen toer te lachen... Zooals het nu werkelijk gebeurt.

— Gij hebt gelijk, Nassau... Ik kan op hem niet kwaad zijn.

Hij heeft mij niet bedrogen; hij heeft zijn voorwaarden van te voren gesteld; ik heb ze blindelings en onvoorzichtig genoeg aangenomen.

men. Toen hij mijne kleederen opsloot, had i' lout moeten ruiken. Ik kende hem toch al als een guitig man, die gaarne zijn evenmenschen eens op onschuldige wijze beet neemt.

— Of Uwe Majesteit hadde de voorzorg moeten nemen, sprak de Lannoy, van te vragen hoe lang de dienst ging duren.

— Maar, graaf, ik weet dat die dienst na den middag maar een halve uur duurt. Wanneer de abt weggegaan is om pater Petrus aan een andere bezigheid te zetten gedurende de vespers, dan ook zal hij bevel gegeven hebben al de «Lauden» en «Sexten» en wat weet ik meer, te doen zingen. Neen, ik zou onverstandig zijn, indien ik zoo iets euvel zou opnemen. Ik mag dien toer echter niet onbetaald laten.

— Neen, Sire, dat moogt gij niet, sprak Hoorn.

— Weet gij iets, graaf?

— Ha! maak den abt bisschop te Doornik, Sire.

— En dan?

— Wel daar is het oorlog, daar zal die vrelievende man het bijzonder onplezierig vinden.

— Neen, graaf. Ziet ge, ik houd van den abt. Die man is te Gent sinds bijna eene halve eeuw. Oude boomen verplanten gaat niet, of zij verkwijnen. Overigens hij is eene voorzienigheid voor de arme lieden en ik houd er aan dat hij in mijn geboortestad blijve.

— En Uwe Majesteit hecht tevens te veel prijs aan zijn gezelschap! voegde de Lannoy er bij.

— Ik beken, de Lannoy, dat ik geëllige uren met hem heb doorgebracht, maar dezen namiddag was zulks precies niet, vervolgde hij lachend.

En tot Nassau gekeerd:

— Weet gij iets, Oranje?

Degene, dien men later den «Zwijger» zou heeten, antwoordde:

— Neen, Sire, voor het oogenblik niet.

— Gij zijt anders zoo vindingrijk en zoo schrander.

— Uwe Majesteit is al te mild in het toekennen van goede hoedanigheden.

— Maar wat zoudt gij doen in mijne plaats, prins?

— Ik, Sire! ik zou de omstandigheden afwachten. Die zijn altijd onze beste bondgenooten in alles.

— Als ze niet te lang uitblijven!

— Het kan heden zijn, Sire, het kan eerst morgen wezen.

— Voor vanavond zie ik geen kans meer, lachte de keizer.

— Op tijd en stond komt alles, Sire, voor die wachten kan.

— Ja, gelijk uwe leus het zegt, Oranje: «Tandandor progredior!» Maar ik zou nu aanstonds den bal willen terugkaatsen. En gij, Lannoy?

De graaf dacht eenige oogenblikken na.

— Men zou een honderdtal soldaten ter inkwartiering naar de abdij kunnen zenden.

Keizer Karel schudde het hoofd.

— Mijne soldeniers zijn goed op het slagveld, zei hij, maar in een klooster zouden zij niet van pas komen. Overigens, men mag de huizen des gebeds door geen gevloek noch getier storen, daar zijn kroegen genoeg voor. Weet gij wat anders?

— Ik zie niets, Sire.

De vier ruiters, alzoo redekavelende, keerden terug stedewaarts langs de Drongensche meersch.

In de verte zagen zij nog in de schemering het Belfort en Sint-Baafstoren doordoezelen.

Maar de avond viel nu spoedig in, en de sporen werden gebruikt om den draf der paarden te verhaasten.

Weldra was men aan de poorten der stad gekomen en de koninklijke stoet reed langzaam door de donkere straten.

Men was op den Nederkouter, toen de ruiters een man vreeselijk zagen zwijmelen, zoodat de straat te eng was en dan aan dezen, dan aan genen kant van de huizen ging botssen.

— Wat is dat? vroeg Keizer Karel.

— Niets, Sire. Die man heeft den reus gezien.

— Als hij maar niet in het water sukkelt.

Juist op die plaats hing een lantaarn, aan eene koord dwars over de straat gespannen.

De dronkaard lameerde op vervaarlijke wijze al brullend:

Wat heb ik u misdreven?

Wat heb ik u misdaan?

En na een ik, die hem het gansche lijf doorschoot, voegde hij er achter:

Ja daan!

Karel hield zijn paard in.

— Die heeft het nu toch leelijk zitten, zei

hij.

De vent was tegen een huis gesukkeld en daar geraakte hij aan 't redeneeren.

— Ho! manneke, stil... stil, zeg ik u... Wat is 't nu?... Een zat huis!... Foei! Een zat huis. Zatte huizen zijn nog erger dan zatte kiekens en... zatte kiekens zijn mijn vrienden niet!...

— Wat heb ik u mis...

Pardaf! Daar lag hij.

— Is hier geen «Schabletter»? vroeg Keizer Karel.

— Neen, Sire, ik zie niemand, sprak Lannoy.

— Wij kunnen dien man toch niet aan zijn lot overlaten. Komt, mijne heeren, laten wij menschlievender zijn dan Cham met zijn vader, en laten wij hem helpen. Hij zal ook in den wijngaard des Heeren hebben gewandeld, zonder de kracht van het druivensap te kennen.

— Zijn druivensap zal wellicht «dobbel» en «triple» zijn geweest, lachte Hoorn.

De vier ruiters stegen uit het zadel.

Lannoy en Hoorn hielpen den man recht.

— Hé, vriendje, waar woont ge? vroeg de eerste.

— Laat mij gerust!... Zatte huizen... Zatte kiekens!... Heu!...

Een gebalk als van een koe steeg uit den man op en wederom zakte hij ineen.

— Hij kan niet meer gaan, Sire, sprak Lannoy.

— Dat wij hem naar zijn woning konden

brengeu.

— Ja, Sire, doch die is ons onbekend.

— Het ziet er anders een begoed burger uit.

— Een bakker, naar 't uiterlijke te oordeelen.

— Inderdaad, hij ziet wit van het meel.

— Wat gedaan?

— Ho! lachte de vorst, het is een mijner onderdanen en ik wil hem niet in nood laten.

— Willen wij hem naar den «mamme lokker» brengen?

— Neen, Hoorn, neen. Daar zou de man zijn roes op een bussel stroo moeten uittronken. Daarenboven, het zou een onaangenaam ontwaken zijn, in een gevangenis!

— Uwe Majesteit kan toch dien dronken man niet mede nemen in een kasteel.

— En waarom niet?... Maar wacht eens!... Het gelaat van Keizer Karel helderde plots op.

Een schalksche lach blonk in zijn oogen.

— Ik heb het, mijne heeren!

— Wat dan, Sire?

— Heerlijk! Overheerlijk!

En de vorst had zulke smakelijke pret in zijn denkbeeld, dat hij het een oogenblik luidop uitschaterde.

(1) Gemeentelijke gevangenis of amigo, tot vóór eenige jaren gevestigd onder 't Belafort.

De drie ridders bezagen den keizer onder-
vragend. Van waar zoo eensklaps die dolle
vreugd?

— Lannoy, hernam Karel, gij hebt nog al-
tijd het monnikskleed, niet waar?

— Ja, Sire, aan mijn zadel.

— Ik heb den abt beet, lachte de keizer.

Lannoy en Hoorn bekeken hunnen vorst
met klimmende verwondering, maar de an-
ders zoo ernstige Nassau was ook in een lach
losgebarsten.

— Ja, Sire, gij hebt uw wederwraak in
handen, sprak hij.

— Raadt gij mijn plan, prins?

— 't Is allerprachtigst. Wacht!
hier is het kleed.

Aanstonds maakte Oranje, die de teugels
der paarden had vastgehouden, de monnikspij
van het zadel los.

— Weet gij waar wij onzen dronken on-
derdaan brengen? vroeg de keizer aan Hoorn
en Lannoy.

— Neen, Sire!

— Naar de abdij! zei Oranje.

— Precies! beaamde de Keizer.

— Inderdaad, meende Hoorn, het zal den
prior maar half aanstaan dien man in zijn
klooster logies te geven. Maar indien Uwe
Majesteit hem dwingt.

— Neen, lachte Karel, ik zal hem niet
dwingen. Trek zijn wambuis uit, als ge zoo
goed wilt zijn.

De twee graven gehoorzaamden.

— En nu zijn schoenen en zijn kousen!

Dat werkje stond de edellieden weinig aan,
maar als de Keizer vermaak in iets schept, is
alles nog op zijn beste en zijn de hovelingen
met alles tevreden.

— Waar is het pak, Oranje?

— Hier, Sire!

— Riem hem die sandalen aan zijn voeten
en trek hem die pij aan het lijf.

Nu was er ook licht gekomen in den geest
van Hoorn en Lannoy.

Ah! dat was een goede poets! De dron-
kaard in monnikskleederen.

Hoorn bijzonder vond de zaak uitnemend
koddig. Doch Lannoy keek wat verستeld op.

Wilde de keizer de schande brengen op dat
eerbiedwaardig kleed? Beleefde men reeds
geen beroerde tijd genoeg?

Werden de monniken niet genoeg met
schimp en spot vervolgd?

Karel was toch de kristene vorst van Euro-
pa, de trouwe zoon der kerk!

Spoedig had ondertusschen de sukkelaar
de pij om het lijf.

Hij was nog slechts een logge vleesch-
klomp, waarin alleen leven te bespeuren was
door het aanhoudend en luidruchtig gesnork.

— Gij hebt een langen mantel aan, Lannoy,
wilt gij hem afstaan?

— Zeker, Majesteit.

— De avond is niet koel. Of wilt ge mijn
mantel, graaf?

— Neen, Sire, hij woog mij zwaar op de
schouders.

De vorst hing den mantel boven het mon-
nikskleed van den dronkaard.

— Zie zoo! sprak hij: nu is er geen vrees
van verergenis te geven, indien wij iemand
in de stad moesten ontmoeten.

En zich tot Hoorn wendend:

— Gij zijt de sterkste van ons allen, graaf.

— Ten uwen dienst, Majesteit.

— Zoudt gij den man bij u op het zadel
kunnen tillen?

— Met veel gemak en ook met genoeg, Sire.

— Vooruit!

Hoorn nam den dronkaard vast, torste hem
op het paard en wipte daarna in het zadel.

— En nu, mijne heeren, op een drafje naar
de abdij van Sint-Baafs!

... ..

Het klooster lag reeds in diepe duisternis
en stilte gedompeld. Sinds lang had de avond.
klok geluid.

De monniken waren naar hun cel terugge-
keerd, om nog een half uur alleen in gebed
door te brengen, vooraleer de nachtrust te
gaan genieten.

Meest al de lichten waren reeds uitgedoofd.

Pater Petrus vroeg zich af, waarom zijne
medebroeders zoo effen waren geweest op de
avondrecreatie.

Waarom had de abt hem uit den vesper-
dienst verwijderd gehouden?

Waarom was hij verplicht geweest in zijne
cel alleen te bidden?

Hij offerde die beproeving ootmoedig aan
zijn orde op, met gerust geweten en zich zel-
ven niets te verwijten hebbend.

Hij giste niet dat in dienzelfden stond in
menige cel gebeden werd voor zijne bekee-

ring !

De abt was dien avond eenigszins verstrooid in zijn gebeden .

Alle oogenblikken zweefde er een glimlach over zijne lippen.

Hij schepte behagen in het herdenken hoe hij den keizer had beetgenomen.

Dat zou den jongen vorst leeren, een weinig zijn grillen te beteugelen.

Een enkel pater slofte nog met een lantaarn door de gangen: het was de portier.

Hij deed zijn gewone avondronde om te zien of alles in regel en of er nergens onraad was.

De brave broeder, van vier uur op, was ook al tevreden nu spoedig ter rust te kunnen gaan.

Een laatste maal nadert hij de groote ingangspoort.

Ja, alles is behoorlijk gesloten en toegegrendeld.

De ketting is op de poort, de schuiven zijn neergehaald of omhoog gestooten,

— «Janua clausa! Ad cubicalum eo dormiendi!» (1) murmelt hij al zijn kramerslatijn bijeenroepend.

Boef... Bom!... Pardaf!...

Daar buitelt iets tegen de poort, dat zij er geheel van rammelt .

— Heere! Wat mag dat zijn?... «Deus misereatur nostri!» Dat God zich onzer ontferme! roept hij .

— Hé! Wie is daar?

Geen antwoord!

Met veel omzichtigheid opent hij het getralied Judasvenstertje. Opnieuw herhaalt hij:

— Wie is daar?

Een lange heu, soort gekerm of gebrul, weerklinkt aan den anderen kant der deur.

De arme broeder-portier rilt over gansch zijn ledematen. Hij springt twee stappen achteruit.

Was dit wel een menschelijk geluid, dat hij gehoord heeft? Wat moet hij doen?

Het is toch zijn allereerste plicht, te zien wat daar gebeurt.

Ditmaal roept hij:

— Wie daar?

— Heu... eu... eu... eu!

— Wie zijt gij?

— Heu!...

Is het een mensch of een dier? Een aardschepsel Gods of de duivel? Zulke taal heeft de broeder nog nooit gehoord.

— Wie zijt gij?

— Aï! aï!... heu... heu!

— Misschien een mensch die lijdt! murmelt de broeder. Misschien een vermoorde!

Hij heeft wel lust om te openen, maar toch betrouwt hij het niet goed.

Als het een vermoorde is, zijn er ook moordenaars, en als er moordenaars zijn, dan... neen, daar heeft de broeder het niet mede!

En dan toch dit ijselijk «heu... eu... eu!»

Een vierde maal vraagt de man aan de poort:

— Zijt gij van God,spreek! Maar zijt gij van den duivel, vertrek!

Thans antwoordt er niets meer dan, zou men zeggen, een lang regelmatig gesnork.

De broeder durft in zulk netelig geval alleen niet beslissen. Hij trippelt geheel ontsteld naar de cel van een der leekebroeders.

Deze ligt reeds op de sponde uigestrekt.

— Broeder Joannes!

— Wat is het?

— Ik ben het!

— Zijt gij het broeder Nicodemus?

— Ja.

— Wat is er?

— Er is... Ik weet het zelf niet!

— Wat hebt gij, broeder Nicodemus, ge zijt zoo ontsteld?

— Sta eens op, broeder, en volg mij in Gods naam! Er ligt iets of iemand aan de deur.

— Och! Als het iets is, laat het dan maar liggen, broeder Nicodemus. En indien het iemand is, zal iemand wel alleen naar huis gaan.

— Neen, broeder, de priester en de levieten den mishandelden reiziger, die van Jeruzalem naar Jericho reisde, langs den weg liggen; maar de barmhartige Samaritaan bracht hem hulp. Sprak Jezus niet: ga heen en handel ook zoo!

— Dit kort parabel, welke broeder portier met zooveel gepastheid wist aan te halen, maakte indruk op Joannes, die zijn leger verliet en volgde.

Hij was zoo schroomvallig niet als de portier, ook wilde hij maar aanstonds de deur openen.

— Wees toch voorzichtig, zei hem Nicodemus.

(1) De deur is toe en 'k ga slapen.

Broeder portier stak zijn lantaarn boven den slapende

mus vermanend.

— Waarom, broeder?

— Er moesten eens moordenaars of roovers aan de deur staan.

— Van moordenaars of roovers had de barmhartige Samaritaan geen schrik, antwoordde Johannes, de ontvangene les te gepaster uur terugzendend.

Het was nu een gerammel van ketens, schuiven en sleutels. De poort werd geopend en broeder Johannes stak onvervaard zijn hoofd naar buiten.

Nicodemus was minder gerust; de lantaarn rilde in zijne hand.

— Er ligt een mensch! zei Johannes.

— Hemel! Vermoord! riep de portier achteruit trekkend.

— Neen!

— Ja, broeder, doorstoken... Vol bloed!

— Neen, want... hij snorkt!

Snorken moet wel een woord wezen, dat onmiddellijk alle schrikbeelden verwijderd en een mensch voor den geest spiegelt, die

slaapt en rust geniet met een onbezoedeld geweten.

Inderdaad, Nicodemus kwam nu naderbij en zei met vastere stem:

— Snorkt hij?

— Gelijk een blaasbalg!

— Goddank! Goddank!

— Toe, broeder, licht eens!

Broeder portier stak zijn lantaarn boven den slapende, maar nu slaakten beiden een kreet van pijnlijke verrassing en ontsteltenis.

Ook de onversaagde Johannes was van kleur verschoten.

Op dien kreet volgde een dubbele uitroep:

— Hemel! Johannes!

— Hemel! Nicodemus!

Dan was het beurtelings:

— Een broeder!

— Een pater!

— Een der onzen!

— Ja, van onze orde!

— Wat gedaan, broeder?

— Laat ons hem spoedig binnen brengen,

broeder.

— Ja, Johannes, ja!

— Wacht! Ik zal hem wel alleen dragen, Nicodemus, licht gij mij.

— Ziek geworden! opperde broeder-portier.

— Hm! kuchte de andere droogjes.

— Toch niet gekwetst, zeker?

— Neen!

— Arme man! zuchtte Nicodemus, meewarig.

— Hm! hoestte Johannes nog droger.

— Een der onzen! Wie is het? Ik dacht dat al onze paters binnen waren.

— Zeker!

— Wie is het, broeder?

— Ik ken hem niet!

— Laat mij eens zien!

Nicodemus hield zijn lantaarn boven het ge-
laat van den gevonden man.

— Geen van ons klooster! zei hij verruimd.

— Toch van onze orde! snauwde Johannes terug.

— Arme man! Arme man!

— Neen, broeder, geen arme man!

— Wees medelijdend, Johannes!

— Wees zoo onnoozel niet, Nicodemus!

— Hebt gij geen hart, Johannes!

— Hebt gij geen oogen, Nicodemus?

— Onze broeder heeft iets gekregen, Johannes!

— Hij weet waarvan, Nicodemus!

— De ongelukkige is ziek, Johannes!

— Neen, hij is zat, Nicodemus!

Zat! Dit woord bracht den braven portier
meer ontroering bij, dan een slag in zijn ge-
laat zou gedaan hebben.

Hij opende groote oogen vol ongeloovige
verbazing.

't Was een wonder dat de lantaarn niet
uit zijne hand op den grond aan stukken was
gevallen.

Zat! Een broeder! Een van hun orde! Zat!

— Maar het is zeker niet waar, Johannes!

— Het is zoo, Nicodemus. Ga maar spoed-
ig den abt halen!

— God in den hoogen hemel!

— 't Is een schande! Een ergernis!

Broeder-portier strunkelde verder. Onder-
weg bad hij: « Si iniquitates observaveris,
Domine! Domine! quis sustinebit! »

Heere! Heere, indien gij onze boosheden

reken, wie zal dan blijven rechtstaan?

Het was in ieder geval de man niet, dien
hij in de armen van broeder Johannes had
achtergelaten, die kon recht staan.

Hij lag waar hij viel maar het waren de
boosheden niet die hem zoo slap te been had-
den gebracht.

Doch, zooals de ridder hooger zei, het wa-
ren de menigvuldige pintjes « dobbel » en
« triple ».

De broeder kon er geen woord uitkrijgen,
dan het klagend heu... eu... eu...

Weldra was het gansche klooster te been!

De paters en broeders kwamen van alle
kanten toegesnel, want Nicodemus wierp
cel na cel open en brabbelde overal het ver-
schrikkelijke nieuws uit.

Er waren aan de poort reeds een twintigtal
kloosterlingen rond den sukkelaar geschaard,
toen de abt kwam aangesnel.

Ernstig en droevig was zijn gelaat.

Hij boog zich over den man neer en mur-
melde:

— Helaas! het is zóó! De ongelukkige is
dronken!

En hem bij de mouw van het monniken-
kleed schuddend:

— Broeder, sprak hij. Broeder!

Er kwam wat leven in den loggen vleesch-
klomp.

— Broeder, zie waar ge zijt.

De broeder opende heel flauwkens een wa-
terachtig oog, terwijl hij het andere in rim-
pels dichtkneep en brabbelde met speeksel op
de lippen:

— Zatte huizen! ...Zatte kiekens!... Een
pintje, Stinneke lief!... Twee pintjes... triple,
zelle!

— De booze geest is in hem! zuchtte de
portier, die weer opnieuw in de schare paters
stond.

— Broeder Johannes, sprak de abt, breng
hem naar eene cel. De ongelukkige is geheel
onder de macht van den drank.

Johannes trok den vent op.

De paterskap stond spitsig en schuinsch op
het bedronken en bolvormig gelaat.

Nochtans scheen het gebruik der beenen
wat terug te zijn gekomen, want hij struikel-
de mede aan den arm van den broeder te mid-
den der teneergeslagen en ontstelde paters.

Eensklaps begon de dronkaard te brullen.

Mijn Stinneke, ik zie u geerne
Ik heb u toch zoo lief!
Ik zou u tienmaal willen zoenen,
Gij zijt mijn hartedief!

— Zwijg, ongelukkige, zwijg! riep een pater hem toe.

— Zatte huizen zijn erger dan zatte kienkens!... Stinneke is een braaf en lief meisje!

— Zwijg toch! Zwijg toch!

— Geef mij dan een pint triple of twee, drie! Ik stik van den dorst!

De abt het hart gebroken, stapte met tranen in de oogen achter den droevigen stoet.

De gewijde kloostergewelven weergalmden voor de eerste maal van wereldsche liederen.

De dronkaard werd in eene cel gebracht en op een bed gelegd.

— Gaat nu allen ter rust, mijne kinderen! sprak de abt, en bidt voor uwen rampzaligen broeder!

De kloosterlingen gingen stilzwijgend heen, eerder met een diep gevoel van treurnis dan verachting of haat in het hart.

Alleen Johannes was verontwaardigd en drukte dit uit aan Nicodemus:

— Laat ons den Heer danken, dat wij zoo laag niet gevallen zijn! zei hij.

Maar Nicodemus, die geleerd was in de heilige schriften, zooals wij hooger gezien hebben, haalde het parabel aan van den Farizeër en den Tollenaar en ging daarna, als deze gerechtvaardigd slapen.

De dageraad laaide reeds volop in 't Oosten en drong rozig in de armoedige kloostercel, toen de dronkaard nog altijd ronkend op de bedsponde lag uitgestrekt. Naast hem, op een bidplank zat de abt, die den ganschen nacht in gebeden had doorgebracht.

Thans klepte het klokje en riep de kloosterlingen naar de kapel.

De abt wierp een blik op het leger en oordeelende dat de gevallene nog zoo spoedig niet zou ontwaken, begaf hij zich naar den tempel.

Nieuwsgierig werd nu van tijd tot tijd de cel geopend en stak een monnik het hoofd naar binnen.

Nicodemus was een der eersten en het duurde niet lang of hij zag broeder Johannes met groote schreden komen afgestapt.

— Hij slaapt nog! zei broeder-portier.

— Laat mij eens zien!

Johannes stak het hoofd naar binnen.

Met paterskleeren aan was de dronkaard boven op het bed uitgestrekt, en het hoogblozend opgedrongen gelaat, met zweetparelen bedroppeld, lag in de monnikspij te gloeien.

— Aï mij! zuchtte de vent en verlegde zich een weinig.

— Hij ontwaakt! sprak Johannes. Ik ga den abt roepen!

En met logge groote stappen ging hij zijn overste verwittigen.

Deze was weldra in de cel.

De man scheen nog slechts lichtelijk ingesluimerd.

— Broeder, sprak de abt, ontwaak en luister!

— Hé! Wat zegt ge? zei een rauwe heesche stem.

— Sta op, broeder!

— Ja... seffens, Jan!... Strakskens!... Aï mij... mijn hoofd!...

— Waar heeft de drank u gebracht, broeder?

Half slapend en nog bedwelmd, antwoordde de nauwelijks ontnuchterde gezelschap:

— Dat gebeurt meer aan levenden, broer!

— Zijt gij niet beschaamd, broeder?

— Gij moogt ze zeker niet! Ieder zijn beurt!

Integendeel, hij kreeg slechts schimpende antwoorden.

— Dan hebt gij geen berouw? weet gij dat ge dronken zijt geweest?

— Hé! hé! of ik het weet! 't Is beter zat dan zot, Jan, laat maar gaan.

De abt stond versteld over zooveel onbeschaamdheid.

Hij meende een man te vinden vol leedwezen, vol spijt.

Integendeel, hij kreeg slechts schimpende antwoorden.

Zooveel cynisme had de abt nog nooit ontmoet.

— Ziedaar wel, dacht hij, de gevolgen der Hervorming.

— Gij zijt zeker Lutersch? vroeg de abt luid.

— Lutersch! Ik, Lutersch! maar wordt ge nu stapel gek, broer, neen, ik ben Roomsche, vriendje!

— 't Is een schande, broeder!

— Och! loop naar de maan met uwen flauwen praat. Ik heb u verleden week nog naar

boven moeten dragen en nu wilt gij het zoo uithangen.

— Weet ge tot wien gij spreekt, broeder?

— Zeker! zeker!

— Weet ge dat ik uw abt ben?

— Mijn a.u.b.... wat!

— Uw abt!

De man had tot dan toe de oogen niet geopend.

Thans begon hij te lachen en opende zijn kijkers.

Zijn gelach hield plotseling op.

Verwilderd blikte hij in het ronde met wijd opengespalkte oogen.

— Ha! dacht de abt, de ongelukkige is tot bezinning gekomen.

— Herkent gij waar ge zijt, broeder? vroeg de abt.

De man wreef zich de oogen uit, en zag met altijd klimmende verwondering naar den pater.

— Wie zijt gij? vroeg hij eindelijk.

— Uw abt, ongelukkige!

— Hé!... wat!... ongelukkige!... abt!

— Van waar komt gij?

— Van waar ik kom? ...Maar gij, van waar komt gij?...

— Gij bevindt u hier in het moederklooster van uw orde, sprak de abt.

De sukkelaar dacht waarlijk dat hij nog droomde of dat hij stapelgek aan 't worden was.

Hij stamelde:

— Moederklooster! mijn orde!

— Ja, broeder!

— Broeder!... gij!... Maar... ben ik zot of zijt gij het?

— Het ware beter voor u geene zinnen te hebben dan ze zoo in den drank te versmoren.

— Maar... maar...

— Van welke stad komt gij?

— Ik?

— Ja.

— Maar in Gods naam in welk land, in welke stad ben ik?

— Gij zijt te Gent, broeder.

— Dat treft nogal goed! Maar waar ben ik hier?

— Wel in het moederklooster.

— Zoo! zoo!

— Van uwe orde!

— Hé!... van mijn orde! maar houd me toch niet langer voor den aap of ik voel dat

ik mijn zinnen ga verliezen.

— Wees kalm!... berouwvol, broeder!

— Maar... moederklooster... orde... sinds wanneer ben ik hier?

— Sinds gister avond... Gij moet gelukkig nog den weg gevonden hebben tot aan het klooster, men heeft u aan de poort gevonden.

— Ha! ha! lachte de man, nu begrijp ik alles! Ja, ik had het gisteren leelijk zitten.

— Hoe onbeschaamd de drank toch maakt! dacht de pater.

— Gij werpt de schande op het kleed dat ge draagt.

— Ba! mijn kleed kan er tegen. Ik trek er uit, pater!

Hij zette zich overeind maar opnieuw vertoonde zich de grootste verrassing op het holblazend, opgedrongen gelaat.

Hij bezag beurtelings zich zelf en den abt.

Deze dacht dat de ongelukkige toch eindelijk tot inkeer ging komen.

— Ben ik het, of ben ik het niet? riep de man, als radeloos en met het gekste gezicht der wereld.

De abt knikte bedenkelijk.

— Helaas! ja, broeder!

— Ben ik het waarlijk?

— Ja, gij zijt het!

— Maar dat is onmogelijk!

— Het is toch zoo!

De man deed zulke zonderlinge gebaren dat de abt vreesde den ongelukkige tot wanhoop te zien overgaan.

— Uwe zonden zijn groot, mijn zoon, maar gij moet niet wanhopen.

— Neen?... vroeg de man meer en meer verbaasd.

— Voor allen is vergiffenis te bekomen.

— Ja!... zoo! zoo!... en gij zijt heel zeker dat ik het ben?

— Twijfel niet, bezie uw kleed, broeder!

— Ja... ik zie het, ja!

Hij neep zich in den arm, in de wangen,

— Ja... ik ben het!

Hij stak zijn voeten omhoog en zag die omriemd met sandalen.

Weer trok hij de oogen open en riep, na een stond dit zonderlinge schoeisel te hebben aangestaard:

— Neen, ik ben het niet! Toch niet!

Hij liet zich terug achterover vallen als wilde hij beduiden:

— Ik geef mij op!

Thans eerst begon er eenige twijfel te ontstaan in den geest van den abt.

Was het wel een monnik dien hij vóór zich had?

— Vriend, zijt gij kloosterling?

— Ik weet het niet! schreeuwde de man.

— Zijt gij van een orde?

— Ja... neen!

— Zijt gij van Gent?

— Mij dunkt... van ja!

— Tracht uw zinnen eens te vergaren, vriend!

— Zeg mij dan eerst hoe ik dat aanheb! smeekte hij op het kleed wijzend.

— De broeders hebben u aldus gevonden aan de kloosterpoort.

— Dan ben ik het niet!

En na een poos:

— Sapperloot! Wat gebeurt er toch!

— Denk eens goed na en wees kalm.

De man zette zich opnieuw overeind in het bed, wreef en herwreef de handen over voorhoofd en oogen, verzamelde zooveel mogelijk zijn zinnen en zei eindelijk:

— Luister, pater, ga eens zien op den hoek der Korenmarkt en der Donkerstege en als die bakker niet thuis is dan... ben ik het!

Nu zag de prior klaar in de zaak.

Hij aanschouwde aandachtig de monnikspij van den man en herkende haar.

Zij was den dag te voren uit zijne cel ver-

dwenen...

Hij giste wel door wiens toedoen!

Op zijne beurt kon hij een schaterlach niet bedwingen.

Wat kwam het gelaat van zijn gast hem thans voor!

Hoe had hij hem voor een pater kunnen nemen?

Hij moest er nog wel op roemen tegen den keizer, dat hij, bij den eersten oogopslag een echten pater van een valschen zou herkennen!

't Was poets wederom poets en goed betaald gezet.

De paters, die aan de deur der cel stonden, begrepen er niets meer van.

Hun abt lachte met zulke ramp!

Spoedig nochtans was alles opgeklaard.

De bakker trok de monnikspij uit en herkende... zich zelven!

De prior zei tot de kloosterlingen:

— Weet gij wie ons deze part heeft gespeeld?

— Neen, eerwaarde overste!

— De keizer in persoon!... En luistert nu allen waarom, en gij bijzonder, mijn goede pater Petrus, want u moet ik tevens in uw eer herstellen.

En de goede abt vertelde hoe hij den keizer den dag te voren had afgevangen, en hoe deze zich zoo sappig gewroken had.

De Vroolijke Daden van Keizer Karel

(Volledige uitgave)

VLAAMSCH E BOEKHANDEL. — ANTWERPEN.